

Друквецца ў «Маладосці»

Карта чэрціцца на пяску спрытна, выверанымі да аўтаматызму рухамі. Мусіць, таму, што дваццаць трэці раз за дзень. Палявы аэрадром, раскіданыя сям-там плямкі вёсак, лясны масіў, разрэзаны дарогамі... А вось і стужка чыгункі — тая самая, над якою ён мог бы цяпер ляцець на сваім І-16 разам з эскадрылляй. Можа, яго нават узяў бы вядзёным старшы лейтэнант Караткоў, які тыдзень таму заваліў «юнкерс», а пазаўчора — «месер». Невыносны Лёўка Касценчык, якому вечна да ўсёго ёсць справа, гатовы пабіцца ў заклад, што праз год намесніку камандзіра эскадрыллі не будзе куды чапляць ордэны.

А ён, Саша Гнядых, паставіў бы на паўгода.

— Ты, Сань, не перажывай, фрыцы так адразу не перавядуцца, — самавіта выцягваў куранячую шыю Лёўка, пакуль тэхнік перад вылетам зашчоўкваў на ім замкі парашута. — Абяцаю не біць усіх дачыста, пакіну колькі і на тваю долю. Па-таварыску. А наогул — хіба ў лётчыка толькі ў паветры праца? Ты ў нас хлопец вачасты, дык і на зямлі занятак будзе... А вы як лічыце, таварыш старшы лейтэнант?

— Слушна кажаш, малеча! Вачасцікі таму і на вагу золата, што заўсёды знойдуць сабе справу. Ну а пры патрэ-

— Разумею, каб машыны ўсе паразбітыя, — чуецца ад групкі тэхнічнага складу нягучнае, але выразнае бурчанне, якое амаль не перакрываецца бразганнем інструментаў. — Разумею, каб не ўзлётка, а дрыгва — ботаў не выцягнеш. Не па-мужчынску...

— І то праўда! Небушка нібы шчоткай адшураванае, ані хмаркі, а спраўны «ішак» — у стойле. Лётчык-знішчальнік, ага. Вось мой бы Глеб Андрэіч на яго месцы...

Не, немагчыма зноў чарціць! Саша адшпурвае пруток у траву і скурчваецца, апусціўшы падбародак на складзеныя рукі. Па звычцы прыкідвае адлегласць да прутка: недзе за паўтара метра ўпаў. Не, дакладны метр семдзесят, вакамер не падмане. Тэхнары — метраў за дзесяць. А колькі да «ішака»? Здаецца, сорок — сорок пяць, не менш. Да стракатых жа бярозак, якія працягнуліся ладным шэрагам па той бок узлётнай паласы, — усе дзвесце.

А паласа, дарэчы, караткаватая. Не, узляцець-сесці — гэта без праблем, ён пакуль ні на адной трэніроўцы не схібіў. Але ж то ў лётнае надвор'е. І без спешкі. А калі Лёўку ўзяць... Хаця Лёўка ярка сядзе, ён дзе хочаш сядзе — проста каб нос уцерці. А вось Слаўку трэба папярэдзіць, няхай

Дар'я Значонак з адзнакай скончыла факультэт прынттэхналогій і медыякамунікацый БДТУ і цяпер працуе рэдактарам у выдавецка-паліграфічным цэнтры. Сярод найбольш моцных захапленняў — авіяцыя і ўсё звязанае з ёю, асабліва ў кантэксце Вялікай Айчыннай вайны.

Урывае

Дар'я ЗНАЧОНАК

Сказ пра тое, як Гнядаш цмокаў падмануў

бе і языкатых ёсць да чаго прыстасаваць! — Караткоў бадзёра пляснуў Лёўку па вузкім плечуку. У прымружаных вачах, сінейшых за фарбу, якую размалёўваюць ніжнюю паверхню самалётных крылаў, так і бліскацелі смяшынкі.

Пакуль Лёўка з вохканнем паціраў плячо, Караткоў дабрадушнай гарою навіс над Сашам, які моўчкі сядзеў у траве.

— Не дрэйф, сябрук, паляціш наступным разам. Калі ўсё так выйшла, што ж цяпер? Ты, галоўнае, час не губляй, скіруй на штось карыснае — што ў палёце спатрэбіцца. Лётаць, брат Сашка, трэба з розумам! Бывае, і для таго, каб упасці, даводзіцца мазгамі паварушыць...

Хлапечая галава толькі ўгнулася ніжэй, і Караткоў шырокай далонню ўскудлаціў схілены каштанавы чуб.

— Не насупліваемся, глядзім веселей! Колькі яшчэ будзе тых вылетаў!.. Ну давай, думай, гэта ты ўмееш. Як вярнуся — праверу, згода?..

Пруток замірае над скончанай картай — яшчэ больш дакладнай і падрабязнай, чым дваццаць дзве ранейшыя, бязлігасна сцёртыя ў пакаранне за недасканаласць. Лёўка пакуль бага ведае раён, сам абмовіўся, але Караткоў усё роўна вылецеў у пары з ім. А Сашаў «ішачок» — вунь ён, расчаравана высіцца між пустых стаянак трэцяй эскадрыллі, па самую кабінку завалены дрэўцамі для маскіроўкі.

Але самалёт крыўдуе хаця б моўчкі. Тэхнікі ды механікі, напрыклад, маўчаць не ўмеюць — да таго разышліся, што Сашу нават у адной гімнасцёрцы гарачыня прабірае, дарма што дрэвавыя кроны шчодро расквціў верасень.

не забывае ўважліва планаваць заход. У вучылішчы вечна адна песня была: то недалёт, то пералёт...

— Бачце, маўчыць. Дальбог — маўчыць! — змоўніці шэпт.

— Маўчыць... Ну-ну, хай маўчыць, з гэтым у яго на выдатна! От каб справай заняцца, механізмы лішні раз да-следаваць...

— Хто ўжо як, а я лічу: правільна яго Канстанціныч, надалей мо не будзе соплі жаваць!

— За што хоць пацана?

— Цьфу, яшчэ б за што талковае. Бязглуздае жарабя... Цікаваць трэба, калі кампалка не ў гуморы, ды выдаваць вітанні ў час! Калі і ў палёце гэтакі ж маруда...

— Э-э, ды што казаць! Камандзіры цяперака наогул не тыя, пасля гэнай вучобы. Сяржanty адны. Ім і ўзляцець — навука, а то на штурмоўку...

Над аэрадромам раскочваецца густое гудзенне — гэта заходзіць на круг пара пузатых, як чмялі, «ішакоў». Хто вярнуўся? Паперадзе зніжаецца «васьмідзясятка» Глеба... ой, старшага лейтэнанта Федарэнкі, значыцца, вядзёным у яго Слаўка Новік. Хаця апошні і без таго пазнавальны: самалёт бедака зноў грузна плюхаецца коламі вобземлю — каб не прывязныя рамяні, гаспадар узараў бы носам узлётку. Калі і вядучы прыкмеціў пасадачку — ох-ох-ох...

Схамянуўшыся, Саша ўсхопліваецца з падасланай скураной курткі і таропка адступае, даючы «васьмідзясятцы» заруліць на стаянку. Не дакучыўся яшчэ вінт, але раз'ятраны Глеб паспявае і адшпіліцца, і скінуць парашутныя лямкі, і пераскочыць цераз борт з папяросай у зубах.

— Цыркавая трупа, а не эскадрылля знішчальнікаў! Адзін касавокі, другі разява, трэці... — Ён драпае Сашу калючым позіркам і пстрыкае запальнічкай, прыгорбіўшы хударлявыя плечы. Лапаткі тапырацца, як паўскладзеныя крылы ў каршуна. — Дзе камэкс?

— На разведку вылецеў, разам з камандзірам палка, — апярэджваючы Сашу, дакладвае маленькі жвавы Глебаў тэхнік, што на чале наземнай каманды яго самалёта. — Рабят, варушыцеся! Кулямётныя стужкі сюды! І дзе захрас бензапраўшчык?..

Змардаваны Слаўка ўсё ніяк не выкараскаецца з кабіны, забытаўшыся ў парашуце. Саша пытална ўзнямае бровы, і той з-за спіны Глеба крадком чыркае рукой па горле: няма жыцця, дружа, усе сілы высмактаў!

А Глеб рэзка азіраецца да ўзлёткі, дзе заканчвае прабег яшчэ адзін «ішак», цяжка аддыхваючыся дымнымі клубамі.

Адзін?

— А вось і сокал наш ясны-прыўкрасны! У паветры мы, значыць, блукаем, а дадому вяртаемся дакладна да абеду. Ну-ну, шыкоўненька...

Праз купку заклапочанага тэхскладу, якая абкружыла патрапаны самалёт, прабіваецца Лёўка і, спатыкаючыся, брыдзе да эскадрыллі. Нядаўняй паблаглівай упэўненасці як і не было: вочы бегаюць, пальцы без канца папраўляюць планшэт, які збіўся набок.

— Касценчык, халера! Ты дзе павінен быць? Ты з кім абавязаны быў вярнуцца? — насоўваецца на яго Глеб з пагрозлівымі ноткамі ў голасе.

— Таварыш ста...
— Дзе вядучы твой, пытаюся?!
— Ды не ведаю я!

Раўняйся! Смірна!

АРМІЯ
ЗАПРАШАЕ
НА ДЗЕНЬ

Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі 18 лютага дасць старт патрыятычнай акцыі «Я служу!», прымеркаванай да Дня абаронцаў Айчыны і Узброеных Сіл Беларусі. Напярэдадні 23 лютага ён арганізуе ў рэгіёнах краіны цыкл ваенна-патрыятычных мерапрыемстваў.

Акцыя будзе праходзіць на працягу года ў два этапы. Першы прысвечаны Дню абаронцаў Айчыны і Узброеных Сіл Беларусі, другі — вясенняму і асенняму прызывам. 18 лютага рэспубліканскім маладзёжным форумам для ўдзельнікаў Маладзёжных атрадаў аховы правапарадку (МАОП) «Служым#раЗАМ», які пройдзе ў Магілёве, будзе дадзены старт першаму этапу акцыі. Да 25 лютага ва ўсіх рэгіёнах краіны тэрытарыяльныя арганізацыі БРСМ пры падтрымцы міністэрстваў абароны, унутраных спраў, па надзвычайных сітуацыях, а таксама Дзяржаўнага пагранічнага камітэта правядуць для школьнікаў старэйшых класаў і моладзі прызыўнога ўзросту спаборніцтва юнармейскай накіраванасці.

Адбудуцца экскурсіі ў воінскія часці, сустрэчы з ваеннаслужачымі, ветэранамі. Так, 20 лютага на тэрыторыі 61-й знішчальнай авіябазы Баранавіч моладзь раёна запросяць паўдзельнічаць у акцыі «Адзін дзень у войску». Віцебская абласная арганізацыя БРСМ правядзе для байцоў МАОП на базе 103-й гвардзейскай паветрана-дэсантнай дывізіі «Дзень у ПДВ».

У пажарным аварыйна-выратавальным атрадзе № 6 21 лютага пройдзе вучэбна-метадычны збор «Адзін дзень з жыцця выратавальніка-пажарнага» з удзелам прадстаўнікоў маладзёжнага праваахоўнага руху БРСМ Магілёўскай вобласці, а на базе вайскавой часці 5525 — гомельскі абласны злёт МАОП «Час смелых!». 23 лютага ў вайскавой часці 52957 адбудуцца спаборніцтва па зборцы-разборцы стралковай зброі і адкрыты дзялог для дзяцей з Мінскай вобласці. У Гродне 25 лютага навучэнцам устаноў сярэдняй спецыяльнай адукацыі прапануюць паўдзельнічаць у ваенна-спартыўнай гульні «Навука перамагаць».

Адметнасцю праекта «Я служу!» на ўсіх яго этапах з'яўляецца ўзаемадзеянне з бацькамі ваеннаслужачых тэрміновай службы. Для таго каб маці маглі ацаніць побыт салдат тэрміновай службы, дадаткова пагутарыць з камандзірамі часцей, задаць ім хвалюючыя пытанні, сумесна з зацікаўленымі плануецца арганізаваць Дні адчыненых дзвярэй.

Пасябраваць з музай

ПРА ШТО РАСКАЖА
«КНІГА З ЭКРАНА»?

Рэспубліканскі конкурс буктрэйлераў пад такой назвай прэзентавалі ў рамках XXVII Мінскай міжнароднай кніжнай выстаўкі-кірмашу.

Гэта сумесны творчы праект БРСМ, Міністэрства інфармацыі і Саюза пісьмennisнікаў Беларусі. «Сёння вядзецца актыўны пошук новых формаў і магчымасцяў, каб прыцягнуць увагу моладзі да кнігі і прывіць любоў да чытання, — сказаў падчас прэзентацыі намеснік міністра інфармацыі Ігар Бузоўскі. — Я шчыра спадзяюся, што буктрэйлеры дазваляць нам зрабіць чарговы крок на шляху да сяброўства моладзі з кнігай».

Старт праекту быў дадзены 27 студзеня. Ён будзе доўжыцца да жніўня і пройдзе ў два туры. Першы прысвечаны 75-й гадавіне Вялікай Перамогі і завершыцца ў красавіку, другі — Году малой радзімы і пройдзе з мая да жніўня. Найлепшыя работы па выніках конкурсу будуць перададзены ў фонд Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, а таксама размешчаны на афіцыйных інтэрнэт-рэсурсах Саюза моладзі і Міністэрства інфармацыі. Акрамя таго, іх можна будзе ўбачыць на экранах буйных крам «Белкнігі».

Рэспубліканскі конкурс прэзентавалі падчас адкрытага дыялогу «Беларусь — адкрытая кніга». Разам з актывам БРСМ і маладымі беларускімі пісьмennisнікамі ўдзел у дыскусіі бралі прадстаўнікі Міністэрства інфармацыі, Саюза пісьмennisнікаў Беларусі, Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі.

Дарэчы, у ліку ўдзельнікаў мерапрыемства была пераможца рэспубліканскага конкурсу «Студэнт года — 2019» Дар'я Паўлоўская (пра яе нядаўна пісала «Чырвоная змена»). Яна не толькі любіць чытаць, але і піша вершы на беларускай мове. Мадэратарамі дыялогу выступалі беларускі пісьменнік, публіцыст, тэлеведучы і сцэнарыст, аўтар кнігі «Самы доўгі дзень», якая апавядае пра падзеі 22 чэрвеня 1941 года, Вячаслаў Бандарэнка і дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Марыя Васілевіч — самы малады парламентарый.

Сяргей РАСОЛЬКА.